

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2023. № 1.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.1.3>

УДК 338: 339.9

Н. П. Карачина,

д. е. н, професор, завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8316-2835>

В. Е. Терещенко,

здобувач, Вінницький національний технічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6218-4904>

О. С. Штанько,

к. е. н., доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5575-1616>

ПРОСТОРОВИЙ МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

N. Karachyna,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Management, Marketing and Economics, Vinnytsia National Technical University

V. Tereshchenko,

Applicant, Vinnytsia National Technical University

O. Shtanko,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Management, Marketing and Economics, Vinnytsia National Technical University

SPATIAL MACROECONOMIC DEVELOPMENT OF THE ECONOMY OF UKRAINE AND FOREIGN COUNTRIES

Здійснено аналізування реалій розвитку передових економічно розвинених країн світу та місце і тенденції розвитку економіки України. Виявлено, що ВВП «сімки лідерів» складає 45,1 % світового ВВП, що характеризує велику потужність і вплив на світову економіку таких країн, як: США, Канада, Велика Британія, Японія, Німеччина, Франція, Італія.

Наведено рейтинг найбагатших країн світу за показником ВВП на душу населення за даними МВФ. Встановлено, що високий рівень життя в успішних країнах обумовлений насамперед ефективним використанням наявних природних ресурсів, інноваційністю та технологічністю виробництва, високорозвиненими людськими ресурсами.

Виявлено, що світову економіку визначають країни G-7, Китай, Індія, Бразилія та країни, які намагаються сформувати визначальний вплив на прийняття рішень, а саме Туреччина, Корея та інші. Визначено, що останні події в 2022 році, а саме війна в Україні, місяці карантину в Китаї через COVID-19 неабияк негативно вплинули на світову економіку.

Проаналізовано місце економіки України серед країн-економічних гігантів і визначено тенденції та проблеми економічного розвитку країни протягом 2010-2022 років. Виявлено, що економіка України в 2022 році характеризується найбільшим падінням ВВП за роки незалежності, величезними втратами активів та доходів від експорту, безпрецедентними енергетичною та демографічною кризами.

An analysis of the realities of the development of advanced economically developed countries of the world and the place and trends in the development of the economy of Ukraine was carried out. It was revealed that the GDP of the "seven leaders" is 45.1% of the world GDP, which characterizes the great power and influence on the world economy of such countries as: the USA, Canada, Great Britain, Japan, Germany, France, Italy.

Characteristic features of the model of the economy of developed countries were highlighted: deregulation of the economy, which includes the sale of part of state property, limitation and reduction of budget expenditures, reduction of taxes; cyclicity of social reproduction: short cycles of 4-7 years combine with long cycles of about 50 years; leading role in world trade, international movement of capital, international currency settlement relations; the socio-economic development of economically developed countries is based on an innovative model

of development, which is based on the information method of production and the economic system corresponding to it – the “new economy”.

The ranking of the richest countries in the world by GDP per capita according to IMF data is given. It has been established that the high standard of living in successful countries is due primarily to the effective use of available natural resources, innovativeness and technology of production, and highly developed human resources.

It was found that the world economy is determined by the G-7 countries, China, India, Brazil and countries that are trying to form a decisive influence on decision-making, namely Turkey, Korea and others. It was determined that recent events in 2022, namely the war in Ukraine, the months of quarantine in China due to COVID-19, had a rather negative impact on the world economy.

The place of Ukraine's economy among the economic giants was analyzed and the trends and problems of the country's economic development during 2010-2022 were determined.

When evaluating the macroeconomic indicators of the development of the economy of Ukraine for 2010-2022, it was established that the nominal GDP per person in the national currency during 2010-2021 increased during each year and the total increase was 458.9%. A similar trend was observed with regard to the increase in the average salary. It was revealed that during 2013-2015, the highest inflation rate of 124%-143% and the largest devaluation of the national currency was observed. It was found that the economy of Ukraine in 2022 will be characterized by the largest drop in GDP since the years of independence, huge losses of assets and income from exports, unprecedented energy and demographic crises.

Ключові слова: *розвиток, макроекономічні показники, тенденції, зарубіжні країни, економіка, прогнозування.*

Keywords: *development, macroeconomic indicators, trends, foreign countries, economy, forecasting.*

Постановка проблеми.

Сучасна світова економіка розвивається за умов глобальних викликів інфекційної пандемії COVID-19 і воєнних дій в світі, зокрема в Україні.

Порушено світовий порядок, розірвано значну кількість ресурсних та господарських зв'язків. Відтак, виникає необхідність визначити тенденції та перспективи розвитку світової економіки за окреслених умов.

Економіка України виявилась в центрі руйнівних факторів внутрішнього та міжнародного бізнес-середовища, що потребує визначення напрямів та методів подолання економічної кризи в Україні та світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці просторового макроекономічного розвитку світової економіки та економіки України у взаємозв'язку приділяли увагу такі науковці: Геєць В.М., Бобровська О.Ю., Томашевська А. В., Смиковчук Т. В., Хаєцька О.П. та інші. Проте не визначено останні тенденції та перспективи розвитку зарубіжних країн та України з огляду на значні виклики і загрози сьогодення.

Мета статті. Здійснити оцінювання просторового макроекономічного розвитку України та зарубіжних країн; визначити передумови, тенденції та перспективи світової економіки.

Виклад основного матеріалу. Макроекономічний розвиток країн світу за останні роки відчував значні зовнішні та внутрішні виклики, які безпосередньо впливали на сучасні тенденції. Вважаємо за доцільне проаналізувати реалії розвитку передових економічно розвинених країн світу та місце і тенденції розвитку економіки України.

Загальновизнаним універсальним показником, який характеризує стан економіки, передусім є валовий внутрішній продукт країни. Він вимірює загальну ринкову вартість кінцевих товарів та послуг, вироблених у країні за певний період часу. Порівнюючи країни за рівнем ВВП можна визначити, які є найбільш розвиненими та успішними і які створюють найвищий добробут для своїх громадян (табл. 1).

Таблиця 1. Рейтинг країн за ВВП за 2021 рік

Країна	ВВП (трил. дол.)	% світового ВВП
1. США	22,9	24,4
2. Китай	16,9	17,9
3. Японія	5,1	5,4
4. Німеччина	4,2	4,5
5. Велика Британія	3,1	3,3
6. Індія	2,9	3,1
7. Франція	2,9	3,1
8. Італія	2,1	2,3
9. Канада	2,0	2,1
10. Корея (Південна Корея)	1,8	1,9
11. росія	1,6	1,7
12. Бразилія	1,6	1,7
13. Австралія	1,6	1,7
14. Іспанія	1,4	1,5
15. Мексика	1,3	1,4
16. Індонезія	1,2	1,2
17. Іран	1,1	1,1
18. Нідерланди	1,0	1,1
19. Саудівська Аравія	0,8	0,9
20. Швейцарія	0,8	0,9
58. Україна	0,124	0,1

Джерело: сформовано на основі [1].

За даними та оцінками Міжнародного валютного фонду у 2021 році лише в номінальному вираженні лідерами за показником валового внутрішнього продукту стали чотири країни – США, Китай, Японія та Німеччина. Фактично лише ВВП США перевищує сукупний ВВП 170 країн.

Розмір валового внутрішнього продукту США становить 22 900 трлн доларів, що дорівнює 24,4% світового ВВП. Економіка Китаю посідає друге місце у номінальному вираженні з ВВП і становить близько 17 трильйонів доларів. Вона залишається передовою країною у світі за обсягом виробництва у різних сферах, включаючи виробництво сталі, електроніки та робототехніки [1].

Доцільно відзначити, що однією з найбільш економічно розвинених країн Європи є Німеччина, яка експортує приблизно 20% автомобілів у світі.

У ТОП-50 країн із найбільшим показником ВВП увійшли: США, Китай, Японія, Німеччина, Великобританія, Індія, Франція, Італія, Канада, Корея, росія, Бразилія, Австралія, Іспанія, Мексика, Індонезія, Іран, Нідерланди, Саудівська Аравія, Швейцарія, Туреччина, Тайвань, Польща, Швеція, Бельгія, Таїланд, Ірландія, Австрія, Нігерія, Ізраїль, Аргентина, Норвегія, Південна Африка, ОАЕ, Данія, Єгипет, Філіппіни, Сінгапур, Малайзія, Гонконг, В'єтнам, Бангладеш, Чилі, Фінляндія, Румунія, Чеська Республіка, Португалія, Пакистан, Нова Зеландія [1].

Згідно наведених даних видно, що ВВП «сімки лідерів» складає 45,1 % світового ВВП, що характеризує велику потужність і вплив на світову економіку таких країн, як: США, Канада, Велика Британія, Японія, Німеччина, Франція, Італія.

Проте рейтинг найбагатших країн світу за показником ВВП на душу населення за даними МВФ виглядає не ідентично результатам в табл. 1 (табл. 2).

Зазначимо, що високий рівень життя в наведених країнах обумовлений насамперед ефективним використанням наявних природних ресурсів, інноваційністю та технологічністю виробництва, високорозвиненими людськими ресурсами.

Таблиця 2. Рейтинг країн за ВВП на душу населення, 2021 рік

Країна	ВВП на душу населення, \$
1. Люксембург	113 196
2. Швейцарія	83 716
3. Макао	81 151
4. Норвегія	77 975
5. Ірландія	77 771
6. Катар	69 687
7. Ісландія	67 037
8. США	65 111
9. Сінгапур	63 987
10. Данія	59 795

Джерело: сформовано на основі [2].

Так, Люксембург формує великий бюджет за рахунок банківського сектору, виробництва чавуну, сталі, видобутку залізної руди, високого рівня освіти населення. Швейцарія побудувала своє багатство на банківській таємниці, страхуванні, фармацевтиці, дорогих годинниках, виробництві шоколаду та очищенні золота. Макао входить в топ-10 найбагатших країн світу за рахунок гравального бізнесу, туризму, експорту, портового туризму. Норвегія своє благополуччя і добробут отримала за рахунок величезних нафтових запасів (2 місце після Саудівської Аравії). Ірландія процвітає за рахунок інноваційного розвитку фармацевтики, виробництва медичного обладнання, IT-технологій і мультимедіа, машинобудування і харчової промисловості. У Катарі більше 50% ВВП формується за рахунок експорту нафти та природного газу, а також велике значення надається диверсифікації економіки. Економічний розвиток Ісландії базується на рибальстві, обробці морепродуктів, біотехнології, інноваційних процесах, банківському секторі. Економіка США є найбільш диверсифікаційна та успішна у світі. Сінгапур – найбільш активний інвестиційний партнер у світі за рахунок низьких податків, комфортного інвестиційного клімату, освіченості та дисциплінованості населення. Основою економічного добробуту Данії є значні запаси нафти і природного газу, виробництво Hi-Tech, машинобудування, м'ясомолочне тваринництво [2].

Розкривши передумови розвитку найбагатших і економічно розвинених країн світу та провівши детальне аналізування причин існуючого стану, вважаємо за можливе виділити характерні риси моделі економіки розвинених країн:

1. Дерегулювання економіки, що включає розпродаж частини державної власності, обмеження й скорочення бюджетних витрат, зниження податків.
2. Циклічність суспільного відтворення: короткі 4-7 річні цикли сполучаються з довгими – близько 50 років.
3. Провідна роль у світовій торгівлі, міжнародному русі капіталу, міжнародних валютно-розрахункових відносинах.

4. В основу соціально-економічного розвитку економічно розвинених країн покладено інноваційну модель розвитку, яка базується на інформаційному способі виробництва і відповідній йому господарській системі – «новій економіці» [3].

Останні події в 2022 році, а саме війна в Україні, місяці карантину в Китаї через COVID-19 неабияк негативно вплинули на світову економіку.

У Сполучених Штатах ознаки уповільнення ділової активності викликали побоювання щодо рецесії. У всьому світі інфляція зросла, а ділова активність, особливо в єврозоні та Сполученому Королівстві, продовжує знижуватись [4].

Аналітики прогнозують темп глобального економічного зростання лише на 1,2% у 2023 році, на рівні 2009 року, коли світ лише починав вихід із фінансової кризи. Організація економічного співробітництва та розвитку погоджується з песимістичним прогнозом.

У США інфляція та кроки Федерального резерву з її стримування були основними факторами в більшості прогнозів поточного та майбутнього стану економіки. США пережили найвищий рівень інфляції за 40 років, а ціни швидко ростуть з середини 2021 року. На початок 2022 року ставки в річному вимірі перевищували 6% і у жовтні досягли максимуму в 6,6% [4]. Окрім того, Федеральний комітет відкритого ринку центрального банку декілька разів підвищував базову ставку з 0% до 0,25% до 3,75% і 4% тепер. Це обумовлено необхідністю змінити стимули для споживачів, зробити заощадження більш привабливими, а ставки на запозичення – менш привабливими. Як зазначають фінансисти, це зменшить попит і стримає ріст цін.

За даними Інституту міжнародних фінансів у 2023 році прогнозується незначне глобальне зростання. Проте в Європі прогнозується падіння сукупного ВВП на 2,0%. Окремо слід відзначити негативні прогнози щодо розвитку економіки Великої Британії. Оскільки інфляція значно випереджає інфляцію в інших країнах, очікується, що зростання цін у річному вимірі

досягне 10% до кінця року, перш ніж сповільнитися у 2023 році [4]. Серед країн G-7 Сполучене Королівство є єдиною країною, де економічне виробництво не повернулося до рівня до пандемії. За прогнозами аналітиків розмір британської економіки зменшиться на 0,3% у 2023 році та зросте лише на 0,2% у 2024 році.

Доцільно зазначити, що економічні аналітики надають і позитивні прогнози щодо розвитку деяких країн на 2023 рік. Зокрема, в Латинській Америці та Китаї. Для переважної більшості країн Латинської Америки, де експорт сировини, зокрема деревини, руди та інших важливих економічних ресурсів є рушієм, світова інфляція виявилася корисною, оскільки ціни на ці товари зросли. Інститут міжнародних фінансів прогнозує зростання ВВП на 1,2% у всьому регіоні, незважаючи на економічне скорочення більшості світу [4]. В 2022 році Китай постраждав економічно внаслідок стратегії президента Сі Цзіньпіна «нульовий COVID», яка призвела до масового блокування цілих міст і регіонів і порушень економічної діяльності. Інститут міжнародних фінансів та інші організації очікують значного послаблення жорсткої політики Китаю в 2023 році, що приведе до економічного зростання на 2,0%.

Резюмуюче зазначимо, що світову економіку визначають країни G-7, Китай, Індія, Бразилія та країни, які намагаються сформувати визначальний вплив на прийняття рішень, а саме Туреччина, Корея та інші. Проте, незважаючи на значні масштаби економіки окреслених країн, тенденції 2020-2022 років прогнозують негативні виклики, які необхідно вирішувати і розв'язувати.

Вважаємо за доцільне оцінити місце економіки України серед країн-економічних гігантів і проаналізувати тенденції та проблеми економічного розвитку країни. Зазначимо, що в 2021 році Україна посідала 58 місце серед країн світу за ВВП із показниками: ВВП в сумі 0,124 трлн. дол. і 0,1 % світового ВВП (див. табл. 1).

Більш детально макроекономічні показники розвитку економіки України за 2010-2022 роки наведені у табл. 3 [5–9].

Таблиця 3. Макроекономічні показники розвитку економіки України за 2010-2022 роки

Роки	Населення (тис. чол.)	Номінальний ВВП на одну особу		Номінальний ВВП на одну особу		Валовий зовнішній борг / Валовий внутрішній продукт (%)	Зовнішньоторгівельне сальдо (млн. грн.)	Індекс інфляції (%)	Середня заробітна плата (грн.)
		грн.	%	дол.	%				
2010	45871	23600,4	100	2974	100	86,0	-31579	109,1	1916
2011	45693	28813,9	122,1	3570,8	120,0	77,4	-71075	104,6	2297
2012	45577	30912,5	107,3	3856,8	108,0	76,8	-118047	99,8	2722
2013	45483	31988,7	103,5	4030,3	104,5	77,5	-123763	100,5	3000
2014	43722	35834	112,0	3014,6	74,8	95,8	-64012	124,9	3148
2015	42836	46210,2	128,9	2115,4	70,2	131,0	-39475	143,3	3455
2016	42668	55853,5	120,9	2185,9	103,3	121,7	-148502	112,4	4362
2017	42477	70224,3	125,7	2640,3	120,8	103,9	-188519	113,7	6008
2018	42269	84192	119,9	3095,2	117,2	87,7	-306003	109,8	7711
2019	42019	94589,8	112,4	3659,8	118,2	79,2	-311183	104,1	9223
2020	41760	100432,5	106,2	3725,6	101,8	80,8	-44127	105,0	10727
2021	41389	131907,2	131,3	4834,3	129,8	64,8	-61363	110,0	12337
2022	-	-	-	-	-	-	-	125,7	14577

Джерело: сформовано на основі [5,6].

За наведеними даними у табл. 3 видно, що номінальний ВВП на одну особу в національній валюті протягом 2010-2021 років збільшувався протягом кожного року і загальне збільшення склало 458,9%. Подібна тенденція спостерігається і щодо збільшення середньої заробітної плати, розмір якої складає 660% протягом 2010-2022 років. Проте така тенденція була б позитивною за умови постійного зміцнення національної валюти, відсутності інфляції та приросту населення України. Статистичні дані свідчать про протилежну ситуацію, зокрема про зменшення населення протягом 2010-2021 років на 9,77% та щорічну інфляцію в середньому – 15,2%.

Показник, який більш адекватно оцінює макроекономічний розвиток України, – номінальний ВВП на одну особу в доларах – збільшився на 35,5% протягом 2010-2013 років, зменшився на 90,52% протягом 2013-2015 років та збільшився на 128,5% протягом 2015-2021 років. Доцільно зазначити, що саме протягом 2013-2015 років спостерігався найбільший рівень інфляції 124%-143% і найбільше знецінення національної валюти. Окрім того,

співвідношення валового зовнішнього боргу із валовим внутрішнім продуктом змінюється подібно тенденціям зміни номінального ВВП на одну особу в доларах, але в протилежному напрямку. Це свідчить про те, що окреслені тенденції, а саме збільшення рівня інфляції і знецінення національної валюти, збільшують валовий зовнішній борг у валовому внутрішньому продукті України.

Порівняння номінального та реального ВВП України (рис. 1 і табл. 4) показує збільшення цих показників протягом 2010-2021 років, але темп збільшення номінального ВВП випереджає темп збільшення реального ВВП, що також пояснюється вищезазначеними причинами.

Отже, загалом з 2015 року в Україні відслідковувались достатньо позитивні тенденції щодо макроекономічного розвитку. Окрім того, Мінекономіки прогнозувало значні показники і в 2022 році: зростання ВВП на 3,7%; рівень інфляції – 6,6% [10].

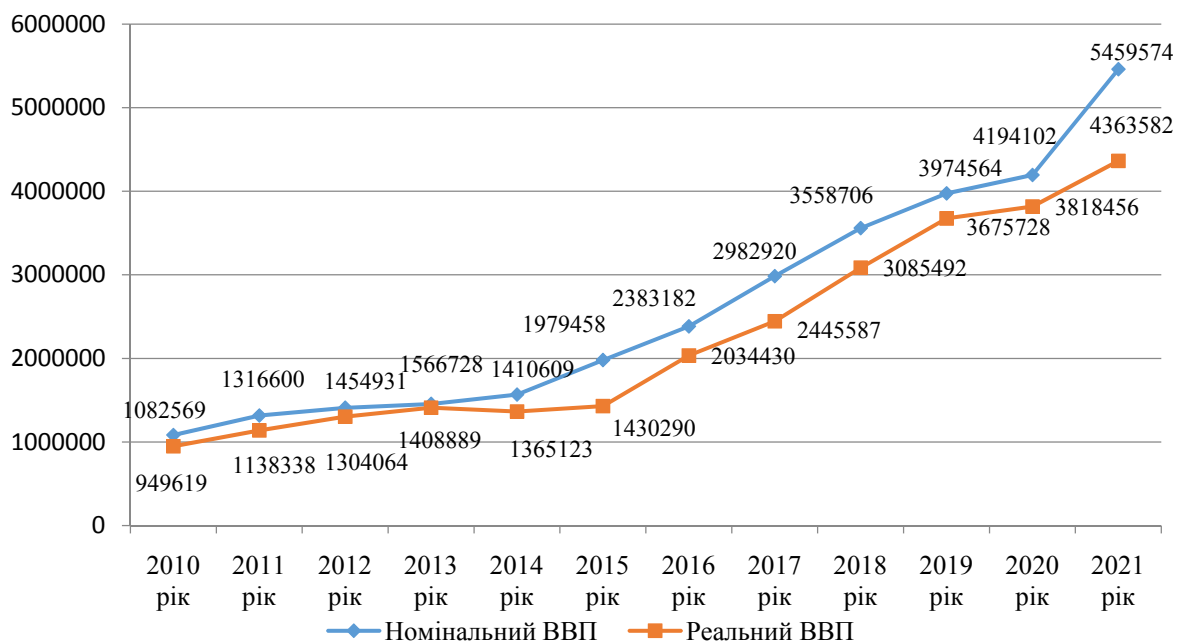

Рис. 1. Порівняння номінального та реального ВВП (млн. грн.)

Джерело: сформовано на основі [5,6].

Таблиця 4. Різниця реального та номінального ВВП

Роки	Різниця реального та номінального ВВП	
	млн. грн.	%
2010	-132950	-14,00
2011	-178262	-13,54
2012	-104825	-7,4
2013	-44322	-3,0
2014	-201605	-12,9
2015	-549168	-27,7
2016	-348752	-14,6
2017	-537333	-18,0
2018	-473214	-13,29
2019	-298836	-7,52
2020	-375646	-9,0
2021	-1095992	-20,1

Джерело: сформовано на основі [5,6].

Проте, згідно реалій, а саме повномасштабного вторгнення росії в Україну всі оптимістичні прогнози стали недосяжними. Насправді реальний ВВП в I кварталі 2022 року порівняно з I кварталом 2021 року зменшився на 15,1%; в II кварталі 2022 року порівняно з II кварталом 2021 року зменшився на 37,2%; в III кварталі 2022 року порівняно з III кварталом 2021 року зменшився на 30,8% [5]. За даними BBC News Україна [11] економіка нашої країни в 2022 році характеризується найбільшим падінням ВВП за роки незалежності, величезними втратами активів та доходів від експорту, безпрецедентними енергетичною та демографічною кризами, – і це далеко не повний перелік наслідків війни для економіки України. Підтримати валютні резерви, так само, як і видатки бюджету під час війни Україні допомагають гранти та позики від міжнародних партнерів. Станом на грудень 2022 року вона сягнула 28 млрд доларів. Нині лєвова частка дефіциту українського

бюджету – близько 60% – фінансується саме за рахунок міжнародної фінансової допомоги.

Висновки.

Проведене оцінювання макроекономічного розвитку України та зарубіжних країн визначило тенденції розвитку, існуючі проблеми і перспективи світової економіки. Згідно вищенаведених даних підтвердили, що, незважаючи на існуючі проблеми у передових країнах світу, ВВП «сімки лідерів» і на сьогодні складає 45,1 % світового ВВП, що характеризує значний вплив цих країн на світову економіку. Руйнівними для економіки переважної більшості країн стали останні події в 2020-2022 роках, а саме війна в Україні, місяці карантину через COVID-19.

Економіка України не є визначальною серед країн-лідерів, проте темпи економічних змін та впровадження інноваційних технологій протягом останніх років створили оптимістичні передумови щодо стрімкого розвитку. Але війна в Україні зруйнувала усі прогнози на 2022-2025 роки і руйнує сьогодні. Не один рік потрібно буде нашій державі, щоб відновити економіку хоча б на рівні 2021 року. Проте міцний непереможний характер українського народу, його працелюбство і боротьба за незалежність та процвітання України, на наш погляд, сформує передумови для створення «нового економічного дива», яке науковці та аналітики в подальшому досліджуватимуть.

Література

1. Які країни мають найбільший показник ВВП: топ-50 за 2021 рік. *Апостроф*: веб-сайт. URL:

<https://apostrophe.ua/ua/news/economy/2021-12-27/u-kakih-stran-samyiy-bolshoy-pokazatel-vvp-top-50-za-2021-god/254155> (дата звернення: 05.01.2023).

2. Рейтинг найбагатших країн у світі. *Правова та юридична підтримка мігрантів*: веб-сайт. URL:

<https://migrant.biz.ua/dovidkova/emigracia/najbahatshy-krainy-svitu.html>

(дата звернення 05.01.2023 р.).

3. Економіка зарубіжних країн / Голіков А.П., Дейнека О.Г., Позднякова Л.О., Черномаз П.О. Київ : Центр учбової літератури. 2019. 464 с.

4. Прогнози для світової економіки на 2023 рік все більш невтішні. *Голос Америки*: веб-сайт. URL: <https://ukrainian.voanews.com/a/world-economic-outlook-for-2023-increasingly-gloomy-/6851355.html> (дата звернення 08.01.2023 р.).

5. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 10.01.2023 р.).

6. Міністерство фінансів. URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення 10.01.2023 р.).

7. Бобровська О. Ю. Вектори «нової економіки» і умови їх ефективного досягнення. *Економіка та держава*. 2022. №5. С. 44–49.

8. Томашевська А.В., Смиковчук Т.В. Рівень ВВП України: аналіз та динаміка розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 20, частина 3. С. 90–94.

9. Хаєцька О.П., Вертелецький М.В. Аналіз динаміки ВВП України та інших країн світу. *Ефективна економіка*. 2018. №1. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/60.pdf (дата звернення 12.01.2023 р.).

10. ВВП України цього року зросте на 4,1% – Мінекономіки. *Укрінформ*: веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3233917-vvp-ukraini-cogoric-zroste-na-41-minekonomiki.html> (дата звернення 12.01.2023 р.).

11. Як українська економіка пережила 2022 рік. *BBC News Україна*. веб-сайт. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-64008306> (дата звернення 12.01.2023 р.).

References

1. Apostrophe (2023), “Which countries have the highest GDP: top 50 for 2021”, available at: <https://apostrophe.ua/ua/news/economy/2021-12-27/u-kakih-stran-samyiy-bolshoy-pokazatel-vvp-top-50-za-2021-god/254155> (Accessed 5 January 2023).

2. Legal and legal support for migrants (2023), “Ranking of the richest countries in the world”, available at:

<https://migrant.biz.ua/dovidkova/emigracia/najbahatshy-krainy-svitu.html>

(Accessed 5 January 2023).

3. Golikov, A.P. Deineka, O.G. Pozdniakova, L.O. and Chernomaz, P.O. (2019), *Ekonomika zarubizhnykh krain* [Economy of foreign countries], Center of educational literature, Kyiv, Ukraine.

4. Voice of America (2023), “Forecasts for the world economy for 2023 are increasingly disappointing”, available at: <https://ukrainian.voanews.com/a/world-economic-outlook-for-2023-increasingly-gloomy-/6851355.html> (Accessed 8 January 2023).

5. State Statistics Service (2023), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 10 January 2023).

6. Ministry of Finance (2023), available at: <https://minfin.com.ua/> (Accessed 10 January 2023).

7. Bobrovska, O.U. (2022), “Vectors of the “New economy” and the conditions for their effective achievement”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 5, pp. 44–49.

8. Tomashevs'ka, A. V. and Smykovchuk, T. V (2018), “The level of GDP of Ukraine: analysis and dynamics of development”, *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, vol. 20, pp. 90–94.

9. Khaietska, O.P. and Verteletskyi, M.V. (2018), “Analysis of GDP dynamics in Ukraine and other countries of the world”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/60.pdf (Accessed 12 January 2023).

10. Ukrinform (2023), “Ukraine's GDP will grow by 4.1% this year - Ministry of Economy”, available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3233917-vvp-ukraini-cogoric-zroste-na-41-minekonomiki.html> (Accessed 12 January 2023).

11. BBC News Ukraine (2023), “How the Ukrainian economy survived 2022”, available at: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-64008306> (Accessed 12 January 2023).

Стаття надійшла до редакції 20.01.2023 р.